

Nederlands, opstel (oude stijl)

Examen VWO

Voorbereidend
Wetenschappelijk
Onderwijs

20 | **01**

Tijdvak 2
Woensdag 20 juni
13.30 – 16.30 uur

Schrijf een opstel over één van de volgende onderwerpen. Bedenk zelf een titel als er bij de opdracht geen genoemd is.

Sommigen denken dat het Nederlands verloren gaat. Enkele schrijvers voorspellen zelfs dat binnen 50 jaar Engels de voertaal in Nederland zal zijn. In televisieprogramma's roepen jonge kinderen eerder 'shit' of 'yes' dan... ja, dan wat eigenlijk? Toch blijkt in de nieuwste editie van de Van Dale slechts 10 procent van de nieuwe woorden uit het Engels afkomstig te zijn. Daarnaast worden sommige woorden zoals 'e-mail' inmiddels vervangen door Nederlandse tegenhangers, in het laatste geval door het woord 'schermpost'.

Wat denk jij? Zal het Nederlands in de toekomst verdwijnen?

- 1 Schrijf een beschouwing over de toekomst van het Nederlands.

Universiteit en marktwerking

Volgens een aantal wetenschappers zou de universiteit zich meer moeten richten op de eisen van de markt. Afgestudeerden zouden probleemloos moeten kunnen worden ingezet op de arbeidsmarkt. De vraag is echter of wetenschap financieel-economisch of maatschappelijk relevant moet zijn.

Waarmee zou de universiteit zich volgens jou bezig moeten houden? Dient de universiteit rekening te houden met wat de markt vraagt of zou zij andere belangen moeten dienen?

- 2 Schrijf een betoog over de relatie tussen universiteit en maatschappij.

Is zwijgen goud?

Volgens prof. dr. W. Wolters, die zich onder andere bezighoudt met de psychologische gevolgen van jeugdtrauma's, moeten de media zeer terughoudend zijn met berichtgeving over ouders die hun kinderen doden. Publicatie zou een ongunstige uitwerking kunnen hebben op andere ouders in kritieke gezinssituaties.

Datzelfde geldt voor andere negatieve gebeurtenissen en verschijnselen in de maatschappij, zoals zinloos geweld en kinderporno.

Vind jij ook dat de media over bepaalde zaken zouden moeten zwijgen, omdat mensen op verkeerde ideeën zouden kunnen worden gebracht?

- 3 Schrijf een betoog over de rol van de media ten aanzien van informatievoorziening over negatieve zaken in de maatschappij.

Economie en milieu: per definitie vijanden?

Volgens vele milieudeskundigen wordt de mogelijkheid om economische groei te combineren met zorg voor het milieu schromelijk overschat. Met name de overheid heeft wat dit betreft boter op het hoofd.

Gaan economische groei en zorg voor het milieu per definitie niet samen? Ken jij voorbeelden waarbij economische groei hand in hand gaat met een schoon en duurzaam milieu?

- 4 Schrijf een betoog of een beschouwing over de relatie tussen economie en milieu.

Lesgeven – dat is meer iets voor vrouwen ...

De groei van de studentenaantallen op de pabo en de lerarenopleiding wordt veroorzaakt door de toestroom van vrouwelijke studenten. Zo was begin 2000 nog slechts 15 procent van de eerstejaars aan de pabo van het mannelijke geslacht. Het vak leraar, zowel op de basisschool als de middelbare school, lijkt dus een vrouwenberoep te worden. „Een echte vent”, zo vertolkte een leerling zijn visie, „gaat toch niet voor de klas staan?”

Veel scholen vinden deze vervrouwelijking een slechte zaak, omdat de samenstelling van het personeel eigenlijk een afspiegeling van de maatschappij zou moeten zijn.

- 5 Schrijf een beschouwing over deze ontwikkeling in het onderwijs.

Voetbal is vooral een intelligent fysiek schaakspel tussen tweemaal elf spelers met drie onafhankelijke waarnemers.

Stelling 1: Elektronische hulpmiddelen zouden kunnen voorkomen dat een scheidsrechter foute beslissingen neemt en zouden zo het spel kunnen verheffen.

Stelling 2: Elektronische hulpmiddelen ter voorkoming van foute beslissingen van de scheidsrechter zijn de zekerste manier om het voetbalspel om zeep te helpen.

- 6 Schrijf een bijdrage over deze kwestie voor het blad van je voetbalclub.

De oorlog verklaard

Oprukkende milities en vluchtelingen: beelden die ons uit de media bekend zijn. Onze eigen Tweede Wereldoorlog leeft alleen nog voort in herinneringen, herdenkingen en heroïsche verfilmingen, maar elders laaien steeds weer brandhaarden op. Wie kennis neemt van de achtergronden, ziet de bekende patronen: historisch gegroeide en onontwarpbare kluwens van ontspoorde religieuze, etnische, economische en nationalistische conflicten. Of het nu om burgeroorlogen gaat of om geldverslindende conflicten tussen straatarme, van hulp afhankelijke landen, altijd zijn het de weerloze burgers die er het meest onder lijden. Is de oorlog een noodlot, een onuitroeibare ziekte?

- 7 Schrijf een beschouwing over het verschijnsel oorlog.

Normen en waarden

Scholen zouden zich meer bezig moeten houden met de overdracht van normen en waarden. Die oproep klinkt geregeld uit de mond van ouders, politici en bestuurders. Men zou zich kunnen afvragen of de overdracht van normen en waarden niet thuis in het gezin dient plaats te vinden in plaats van op de scholen, waar docenten toch al klagen dat ze zich te veel bezig moeten houden met zaken die meer met opvoeding dan met kennisoverdracht te maken hebben.

- 8 Schrijf een betoog over deze kwestie.

Kritiek op het functioneren van het koningshuis was in Nederland lange tijd taboe. De laatste jaren klinken er echter steeds meer kritische geluiden. Sommigen menen dat het koningshuis in een moderne democratie uitsluitend een representatieve functie heeft. Anderen vragen zich zelfs af of er voor de monarchie nog wel een rol is weggelegd in een volwassen democratie.

- 9 Schrijf een beschouwing over de maatschappelijke functie en de toekomst van de monarchie.

We keken elkaar aan. Maar de betekenis van de zojuist uitgesproken woorden vergrootte slechts de afstand die sinds enkele dagen tussen ons bestond. Opnieuw was er niets gezegd. En daarmee was alles gezegd.

- 10 Schrijf een verhaal dat op bovenstaande wijze begint. Handhaaf het perspectief. Zorg ervoor dat er ten minste twee flashbacks in het verhaal voorkomen. Kies voor een open einde.

Einde